

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ІКЖЦ

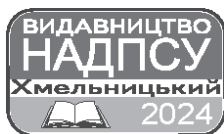

УАППО

Українська асоціація представниць
правоохоронних органів

**РЕАЛІЗАЦІЯ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

V Міжнародна науково-практична конференція
(16 травня 2024 року)

УДК 305:355.08]08(043.2)

P-31

Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи : тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 16 травня 2024 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2024. 458 с.

Видання містить тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції “Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи”, яка відбулась в онлайн-режимі 16 травня 2024 року у м. Хмельницький на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

УДК 305:355.08]08(043.2)
© Видавництво НАДПСУ, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету – заступник ректора (проректор) з навчальної та наукової роботи Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького доктор педагогічних наук, доцент полковник Сергій БІЛЯВЕЦЬ;

заступник голови оргкомітету – начальник відділу – головний науковий співробітник науково-організаційного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидат педагогічних наук, доцент полковник Юрій ДЕМ'ЯНЮК;

члени оргкомітету:

Урядова уповноважена з питань гендерної політики, докторка юридичних наук, кандидатка філософських наук, професорка, заслужена юристка України, Катерина ЛЕВЧЕНКО;

помічниця Голови Державної прикордонної служби України з гендерних питань полковник Олеся КЛИМЕНКО;

помічниця ректора Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (з гендерних питань), заслужена працівниця освіти України, докторка психологічних наук, професорка полковник Олена ВОЛОБУЄВА;

помічник ректора Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького з міжнародного та міжвузівського співробітництва – начальник групи міжнародного та міжвузівського співробітництва, кандидат педагогічних наук, доцент полковник Андрій ЯНКОВЕЦЬ;

начальник режимно-секретного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького полковник Олександр КОВАЛЕНКО;

начальник видавництва Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького полковник Олег СВИДЕРСЬКИЙ;

міжнародна та національна експертка з гендерних питань, засновниця та старша аналітикиня Інформаційно-консультативного жіночого центру Олена СУСЛОВА;

програмна менеджерка Української асоціації представниць правоохоронних органів Юлія НІКОЛАЙЧУК;

професор кафедри адміністративної діяльності факультету правоохоронної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького доктор юридичних наук, професор Валентин ЗЬОЛКА;

секретарка оргкомітету – старша наукова співробітниця відділення планування та контролю наукової та науково-технічної діяльності науково-організаційного відділу Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького кандидатка наук з державного управління Ілона ЯРМОЛИНСЬКА.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАПОБІГАННЯ ГЕНДЕРНОМУ НАСИЛЬСТВУ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Микола КРАСНОКУТСЬКИЙ

Проблема захисту прав жінок під час збройних конфліктів є актуальною в сучасному світі з огляду на поширеність гендерного насильства у зонах конфліктів та війн. Жінки і дівчата в таких ситуаціях стають особливо вразливими до різних форм насильства, починаючи від ґвалтувань та сексуального насильства і закінчуючи використанням їх як інструменту військових і терористичних груп. Ця проблема порушує основні права людини та міжнародні гуманітарні норми, а також має серйозні психологічні, фізичні та соціальні наслідки для жертв.

Підвищення числа збройних конфліктів у світі, а також їхня тривалість ведуть до зростання кількості випадків гендерного насильства. Ця ситуація ставить під загрозу безпеку та гідність жінок, а також загрожує їхньому праву на життя та здоров'я. Перш ніж посилювати такі тенденції, міжнародне співтовариство має завдання розробити та впровадити ефективні механізми захисту прав жінок під час збройних конфліктів.

У контексті швидкого розвитку сучасних збройних конфліктів необхідність захисту прав жінок стає нагальною і дуже актуальною. Забезпечення їхньої безпеки та підтримки в умовах війни є не лише етичним, а й стратегічно важливим завданням для забезпечення стійкого миру та стабільності у світі.

Метою дослідження є аналіз ефективної стратегії запобігання гендерному насильству під час збройних конфліктів шляхом врахування гендерно чутливих підходів у всіх аспектах миротворчих і гуманітарних дій.

Гендерно зумовлене насильство під час збройних конфліктів є серйозною проблемою, що має різні вияви та наслідки для жінок і дівчат, які перебувають у зоні конфлікту. Однією з найбільш розповсюджених форм гендерного насильства є сексуальне насильство, включаючи зґвалтування, сексуальне рабство та інші форми сексуальної експлуатації. Жінки та дівчата можуть стати об'єктами такого насильства з боку військових, бойовиків або навіть своїх власних супутників у війні.

У додаток до сексуального насильства жінки і дівчата також часто стають жертвами інших форм насильства, таких як фізичне насильство, психологічний тиск, торгівля людьми, а також позбавлення доступу до основних ресурсів і послуг, включаючи медичну допомогу, освіту і соціальну підтримку. Ці форми насильства порушують основні права жінок, включаючи право на безпеку, гідність і свободу.

Отже, гендерно зумовлене насильство в контексті збройних конфліктів також має глибокі соціальні наслідки. Воно підриває соціальні структури, сприяє загостренню гендерних нерівностей і відокремлює жінок від участі в суспільному житті та мирному процесі. Крім того, воно може призвести до психологічних травм, стигми та виключення з громадського життя, що загрожує процесу відновлення після завершення конфлікту.

Захист прав жінок під час збройних конфліктів є необхідним і невідкладним завданням, оскільки вони стають особливо вразливими та часто стають об'єктами гендерного насильства в умовах воєнного конфлікту. Основними аспектами захисту прав жінок у цих умовах є запобігання насильству, забезпечення доступу до правосуддя та медичної допомоги, а також підтримка соціально-економічної реінтеграції.

Забезпечення безпеки жінок в умовах збройного конфлікту передбачає розроблення та впровадження стратегій запобігання гендерному насильству, включаючи навчання військових та миротворчих сил у питаннях гендерної чутливості та прав людини. Також важливо забезпечити доступ до про-

тидійної допомоги та захисних механізмів, таких як жіночі притулки та гарячі лінії для жертв насильства.

Міжнародна співпраця та роль міжнародних організацій у захисті прав жінок під час збройних конфліктів є надзвичайно важливими. Оскільки багато збройних конфліктів і гендерних порушень мають транснаціональний характер, міжнародна співпраця є ключовою для ефективного реагування та вирішення проблеми. Міжнародні організації, такі як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Європейський Союз (ЄС) та Міжнародний Комітет Червоного Хреста грають важливу роль у сприянні співпраці між країнами та розвитку стратегій захисту прав жінок в умовах конфлікту.

Крім того, міжнародні організації надають технічну підтримку країнам у розробці та впровадженні стратегій захисту прав жінок під час конфліктів. Вони також здійснюють моніторинг ситуації в конфліктних зонах і надають допомогу відповідним органам для ефективного реагування на порушення прав людини. Важливою частиною цього процесу є розвиток спільних стратегій та обмін досвідом між країнами та регіональними блоками для забезпечення належного захисту прав жінок під час збройних конфліктів.

Перспективи для захисту прав жінок під час збройних конфліктів є залежними від комплексного підходу та спільної дії міжнародних і національних факторів.

Однак існують і виклики, що перешкоджають ефективному захисту прав жінок під час збройних конфліктів. Серед них – недостатнє фінансування та ресурси для реалізації стратегій захисту, недостатня участь жінок у прийнятті рішень і навіть резистентність до змін з боку конфліктних сторін. Для подолання цих викликів потрібно здійснювати постійний моніторинг та оцінку ситуації, активно залучати міжнародну спільноту, а також національні уряди та місцеві організації для спільної реалізації стратегій і програм захисту прав жінок в умовах конфліктів.

Отже, проведений науковий аналіз і зроблені дослідження доводять, що захист прав жінок під час збройних конфліктів є невід’ємною складовою ефективного миротворення та забезпечення стійкого миру. Гендерно зумовлене насильство під час конфліктів порушує основні права людини та міжнародні гуманітарні стандарти. Тому необхідно здійснювати системний і комплексний підхід до захисту прав жінок у цих умовах.

Міжнародна співпраця, роль міжнародних організацій та активна участь жінок у миротворчих процесах є ключовими чинниками успіху у реалізації стратегій захисту прав жінок. Проте існують виклики, такі як недостатнє фінансування та ресурси, а також недостатня участь жінок у прийнятті рішень, які потребують подальших зусиль та уваги.

Загальний успіх у захисті прав жінок під час збройних конфліктів залежить від спільної дії міжнародних і національних акторів, розвитку гендерно чутливих стратегій і програм, а також забезпечення широкого залучення жінок у процеси прийняття рішень та миротворення. Це сприятиме формуванню стійкого та гармонійного суспільства, де права й гідність кожної особи, незалежно від її гендерної належності, будуть поважатися та захищатися.

Список рекомендованих джерел

Декларація про захист жінок і дітей в надзвичайних обставинах та в період збройних конфліктів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_317

Мелеш Є. Резолюція Європарламенту “Вплив війни проти України на жінок” 2022 року : огляд. URL: <https://jurfem.com.ua/resoluitsia-evroparlamentu-vplyv-viyny-protyukrainy-na-zhinok/>

Татаренко Г., Алієва К., Татаренко Д. Особливості загального правового статусу жінок за міжнародним законодавством у період збройних конфліктів. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2019/26.02.19/26.02.19-60-62.pdf>

War borders

Gabriela KOZLOVSKY, Abhimanyu VIJAYAN 243

*Аналіз досвіду служби жінок у бойовому підрозділі:
виклики та можливості*

Ганна КОЗОРОГ, Юлія ІЛЮЩЕНКО 247

*Роль жінок у прийнятті рішень
під час збройних конфліктів*

Олександра КОНДРАТЮК, Світлана ГАНАБА 251

*Peculiarities of the legal status of female servicemen
in the state border guard service of Ukraine*

Victoriia KRAVTSOVA, Nadiia MOROZ 254

*Аналіз ефективної стратегії запобігання гендерному
насильству під час збройних конфліктів*

Микола КРАСНОКУТСЬКИЙ 258

*Інтегрування гендерних підходів в освітній процес
Житомирського військового інституту
імені С. П. Корольова*

Оксана КРИТЕНКО, Андрій АМІРОВ 262

*Гендерна політика у секторі безпеки та оборони:
виклики та перспективи в Україні*

Анастасія КУЛІКОВА, Олексій ТАРАСКОВ 265

*Реалізація Національною академією Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького Національного плану
дій з виконання резолюції 1325 безпеки ООН
“Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року*

Валентина КУПЧИШИНА, Тетяна ГРУБІ 269

*Гендерне виховання майбутніх
офіцерів-прикордонників
та передумови його реалізації*

Андрій КУРАШКЕВИЧ, Вікторія ЧАЙКА 274

**РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**Тези V Міжнародної науково-практичної конференції
(16 травня 2024 року)**

Коректори: С. С. Кондратюк, О. Л. Грицева, Т. О. Маляр, І. М. Бабина, Ю. О. Бабій
Комп'ютерна верстка О. В. Філіпенко

Відповідальність за достовірність фактів та інших даних несуть автори

Здано до набору 21.05.2024. Підписано до друку 13.06.2024

Формат 60×84/16. Гарнітура SchoolBook. Тираж 20 прим.

Ум. друк. арк. 26,62. Обл.-вид. арк. 27,48

Видавництво Національної академії

Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3010 від 22.10.2007